

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๒๓
วันศุกร์ ที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๓. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๔. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๕. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๖. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๗. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๘. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๙. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๐. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๑. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๒. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๓. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๔. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๕. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	(ลาการประชุม)
๒. นายนครชิต สิงหเสนี	(ลาการประชุม)
๓. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๔. นายอุดม รัฐอมฤต	(ลาการประชุม)
๕. นางกิริณา สุมาวงศ์	(ลาการประชุม)
๖. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญเข้าร่วมประชุม

นายพงศธร วงษ์โชติปิ่นทอง

บริษัท เมโมโนมี จำกัด

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๒๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาจัดทำคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุป**

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน คนที่หนึ่ง รายงานผลการประชุม คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน ดังนี้

เรื่องที่หนึ่ง การรวบรวมประเด็นคำถามเกี่ยวกับหลักการที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญ เช่น การจัดการศึกษาร่างมาตรา ๕๔ หรือบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น โดยที่ประชุมเห็นว่า คณะกรรมการควรมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการจัดทำแนวทางการตอบคำถามสำหรับตอบข้อซักถามประชาชนในการรณรงค์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ

เรื่องที่สอง กรณีกระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการจัดทำสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ โดยเขียนเนื้อหาที่เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย โดยพลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน ได้ประสานงานกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดทำเอกสารสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ

เรื่องที่สาม ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการประชุมและมติเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ โดยในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการ

วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้อภิปรายแสดงความเห็นในเรื่องการกระทำลักษณะใดจึงจะถือว่าเป็นลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ โดยในเรื่องดังกล่าวสื่อมวลชนได้นำเสนอสรุปหลักการของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ว่าการแสดงความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นดังกล่าวคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน เห็นว่าการรณรงค์และเผยแพร่สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการจูงใจให้ผู้อื่นออกมาใช้สิทธิรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ จะถือว่าเป็นการกระทำที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่

พลตรี วีระ โรจน์นาศ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า ได้ประสานงานกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการจัดทำสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ หากกระทรวงศึกษาธิการไม่เข้าใจหลักการหรือสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญในเรื่องใด ขอให้กระทรวงศึกษาธิการมีหนังสือประสานงานมายังคณะกรรมการเพื่อรับทราบข้อมูลก่อนไปดำเนินการจัดทำสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการประชุมและมติเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการรณรงค์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ได้แก่ มาตรา ๙/๑ ที่บัญญัติว่า

“มาตรา ๙/๑ ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมการ อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เพื่อทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วย สนับสนุน ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือแก่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมการ อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร้องขอ

การดำเนินการใดๆ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมการ อนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง หรือของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง ไม่ถือว่าเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง

ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอประเด็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงเพิ่มเติมตามมาตรา ๘ ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ส่วนมาตรา ๖๒ บัญญัติการกระทำที่มีเป็นลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ และกำหนดบทลงโทษ เช่น กระทำการก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กระทำการหลอกลวง บังคับ ชูเชิญ หรือใช้อิทธิพลคุกคาม เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือผู้ใดดำเนินการเผยแพร่ข้อความ ภาพ เสียง ในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือในช่องทางอื่นใด ที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง หรือมีลักษณะรุนแรง ก้าวร้าว หยาดคาย ปลุกเร้าดม หรือข่มขู่ โดยมุ่งหวังเพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ออกเสียง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการก่อความวุ่นวาย

เพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นต้น ดังนั้น การดำเนินการของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการรณรงค์และเผยแพร่สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามที่บัญญัติในมาตรา ๙/๑ และไม่ขัดต่อมาตรา ๖๒ ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ

จากนั้น นายพงษ์ธร วงษ์ไชติปั้นทอง เจ้าหน้าที่บริษัท เมโมโนมี จำกัด ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ ได้นำเสนออินโฟกราฟิกส์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เล่ม ๒ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา รายละเอียดตามเอกสารภาพเพาเวอร์พอยต์ที่ได้แจกที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติปรับแก้ถ้อยคำในอินโฟกราฟิกส์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เล่ม ๒ ดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

ภาพปก

๑. ใช้รูปแบบที่สามเป็นหน้าปกเอกสารสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เล่ม ๒
๒. ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับการตั้ง” เป็น “คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ (เล่ม ๒) ... เรื่องที่น่ารู้”

หน้า ๑

๑. บรรทัดที่ ๑ ถึง ๓ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “คุ้มครอง สิทธิเสรีภาพ รัฐธรรมนูญใหม่ขยายให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนขึ้น ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ ครอบคลุมเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายก็สามารถทำได้” เป็น “คุ้มครอง สิทธิเสรีภาพ รัฐธรรมนูญใหม่ขยายให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ ครอบคลุมเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ประชาชนย่อมสามารถทำได้”

๒. บรรทัดที่ ๔ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สิทธิโดยตรงที่ประชาชนทำได้” เป็น “ตัวอย่างสิทธิและเสรีภาพ”

๓. บรรทัดที่ ๗ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “รับบริการสาธารณสุข” เป็น “รับบริการสาธารณสุข”

หน้า ๒

๑. บรรทัดที่ ๑ ถึง ๔ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “รัฐธรรมนูญใหม่ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนไม่น้อยกว่าเดิม โดยรับรองสิทธิทุกประการ แม้ไม่ได้เขียนโดยรัฐธรรมนูญ ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพตามเจตนารมณ์” เป็น “รัฐธรรมนูญใหม่ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนไม่น้อยกว่าเดิม ทั้งยังขยายให้มีเพิ่มมากขึ้น แม้จะยังไม่มีการบัญญัติที่เกี่ยวข้องออกใช้บังคับ ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้”

๒. บรรทัดที่ ๗ ถึง ๙ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ถ้ารัฐไม่ดำเนินการ ประชาชนมีสิทธิที่จะติดตามและเร่งรัดการทำงานของรัฐบาลและสามารถฟ้องร้องได้หากรัฐทำหน้าที่นั้นไม่ดี” เป็น “ถ้ารัฐไม่ดำเนินการ ประชาชนและชุมชนมีสิทธิที่จะติดตามและเร่งรัดการทำงานของรัฐบาลและสามารถฟ้องร้องได้หากรัฐไม่ทำหน้าที่”

หน้า ๓

๑. บรรทัดที่ ๑ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “รัฐทำให้เป็นจริง” เป็น “รัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิเป็นจริง”

๒. บรรทัดที่ ๒ ถึง ๓ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลไหน รัฐบาลมีหน้าที่ต้องจัดสิ่งที่จำเป็นให้กับประชาชน โดยที่ประชาชนไม่ต้องร้องขอ เพื่อบริการประชาชนและเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ” เป็น “ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลไหน ก็มีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนได้รับสิทธิที่จำเป็น โดยที่ประชาชนไม่ต้องร้องขอ เพื่อบริการประชาชนและเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ”

๓. บรรทัดที่ ๔ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “การศึกษา” เป็น “จัดการศึกษา”

๔. บรรทัดที่ ๕ ถึง ๗ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เด็กเล็กในครอบครัวที่ยากจน ไม่มีโอกาสได้รับการพัฒนาในวัยเด็กเล็ก เมื่อถึงเวลาเรียนหนังสือจึงไม่สามารถแข่งขันได้ รัฐธรรมนูญจึงแก้ปัญหาให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตั้งแต่วัย ๒ ขวบ” เป็น “ขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เด็กเล็กในครอบครัวที่ยากจนและในชนบท ไม่มีโอกาสได้รับการพัฒนาในวัยเด็กเล็ก เมื่อถึงเวลาเรียนหนังสือจึงไม่สามารถแข่งขันได้ รัฐธรรมนูญจึงแก้ปัญหาให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตั้งแต่วัย ๒ ขวบ”

๕. ข้อความในภาพอธิบายเรื่องจัดการศึกษา ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “เด็กเล็ก ๑ - ๓ ขวบ ได้รับการดูแลและพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ก่อนเข้ารับการศึกษา” เป็น “เด็กเล็ก ๒ ขวบ จนถึงเข้าอนุบาล ได้รับการดูแลและพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ก่อนเข้ารับการศึกษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย”

๖. ภาพประกอบในคำอธิบายเรื่องจัดการศึกษา ให้เปลี่ยนจากภาพเด็กทารกเป็นภาพเด็กเล็กในอริยาบถกำลังคลาน

หน้า ๔

๑. ข้อความในภาพอธิบายเรื่อง “ช่วยเหลือเกษตรกร” ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “จัดหาที่นาทำกิน” เป็น “จัดหาที่ดินทำกิน”

๒. ให้เปลี่ยนภาพประกอบเป็นภาพผู้หญิงและผู้ชายคู่กันทุกภาพ

หน้า ๕

๑. บรรทัดที่ ๑ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “สิ่งที่ประชาชน ต้องทำ” เป็น “หน้าที่ของประชาชน”

๒. ข้อความในภาพอธิบายเรื่อง “หน้าที่ที่มีอยู่เดิมและยังคงมีอยู่” ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “เข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เป็น “รับการศึกษาภาคบังคับ”

๓. ข้อความในภาพอธิบายเรื่อง “หน้าที่ที่เพิ่มเข้ามาใหม่ในรัฐธรรมนูญนี้” ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ไม่ทุจริต” เป็น “ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริต”

๔. ภาพประกอบเรื่อง “หน้าที่ที่เพิ่มเข้ามาใหม่ในรัฐธรรมนูญนี้” ให้เปลี่ยนเป็นรูปภาพกากบาทเพื่อแสดงถึงหน้าที่ซึ่งเป็นหลักการใหม่ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญที่มีลักษณะเป็นการห้ามมิให้ประชาชนกระทำ

๕. ให้จัดเรียงลำดับหน้าเอกสารใหม่จากเดิมหน้า ๕ เป็นหน้า ๖

หน้า ๖

๑. บรรทัดที่ ๑ ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ได้รับการคุ้มครองทั้งชีวิต” เป็น “รัฐธรรมนูญคุ้มครองทั้งชีวิต”

๒. ข้อความอธิบายเรื่อง “วัยชรา” ให้แก้ไขเพิ่มเติมความว่า “ต้องได้รับการสาธารณสุข” เป็น “ต้องได้รับการสาธารณสุข”

๓. ให้เปลี่ยนภาพประกอบ “วัยทำงาน” จากภาพสุขภาพบุรุษแต่งกายด้วยชุดสูทสากล เป็นภาพผู้หญิง
๔. ให้จัดเรียงลำดับหน้าเอกสารใหม่จากเดิมหน้า ๖ เป็นหน้า ๕

ภาพที่ ๗

๑. ให้ตัดคำว่า “...ทั้งหมด...” ออก โดยเมื่อตัดคำดังกล่าวแล้วความเป็นดังนี้ “รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะไม่ปล่อยให้คะแนนเสียงสูญเปล่า”
๒. แก้ไขจากคำว่า “...การเลือกตั้งแบบแบ่งสรรปันส่วน...” เป็น “...การเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม...”
๓. ให้เปลี่ยนรูปมือถือบัตรเลือกตั้ง เป็นรูปเด็กวัยรุ่นกำลังหย่อนบัตรเลือกตั้งแทน และมีข้อความด้านล่างรูปภาพว่า “อายุ ๑๘ ปี ในวันเลือกตั้ง”
๔. แก้ไขคำว่า “พรรค” เป็น “นาย”
๕. แก้ไขจากคำว่า “ผู้สมัครพรรค ก ก็ชนะไป แต่เสียงที่ไม่ได้เลือกพรรค ก จะสูญเปล่า? ทั้งที่คะแนนพรรค ก น้อยกว่า คะแนนพรรค ข ค ง รวมกัน” เป็น “นาย ก ได้รับเลือก และเสียงที่ไม่ได้เลือก นาย ก จะสูญเปล่า ทั้งที่คะแนนนาย ก น้อยกว่า คะแนนนาย ข ค ง รวมกัน”
๖. แก้ไขข้อความจากคำว่า $400 < 600$ เป็น $400 : 600$
๗. ให้เพิ่มความว่า “โดยใช้บัตรเลือกตั้ง ส.ส. เขตใบเดียว แล้วนำคะแนนทั้งหมดไปคำนวณหา ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ วิธีนี้จะทำให้ทุก ๆ คะแนนเสียงถูกนำมาใช้ เพื่อให้ได้ ส.ส. ที่เป็นตัวแทนจากประชาชนทุกคนอย่างแท้จริง” ต่อท้ายความว่า “โดยจะใช้การเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม”

ภาพที่ ๘

๑. ให้แก้ไขรูปภาพ โดยให้ใช้รูปผู้ชายสลับกับผู้หญิง
๒. ให้หมายเหตุไว้ใต้รูปภาพความว่า “*เป็นตัวเลขสมมุติตัวเลขจริงจะเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”
๓. แก้ไขจากคำว่า “ทุกคนเป็น ส.ว. ได้” เป็น “ประชาชนทั่วไปเป็น ส.ว. ได้”
๔. ให้เพิ่มหมายเหตุว่า “ในบทเฉพาะกาลกำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภา ๒๐๐ คน มาจากการสรรหา”

ภาพที่ ๙

๑. แก้ไขจากคำว่า “ไม่เคยทำผิดคดีร้ายแรง เช่น ยาเสพติด ค้ามนุษย์” เป็น “ไม่เคยทำผิดคดีร้ายแรง ค้ายาเสพติด ค้ามนุษย์ ฟอกเงิน ฯลฯ”
๒. แก้ไขรูปภาพตาชั่ง โดยให้ใช้รูปภาพคนกำลังเล่นการพนันแทน
๓. ในหัวข้อมีองค์กรตรวจสอบ ข้อความในกรอบสี่เหลี่ยม ให้ใช้ข้อความว่า “ศาลรัฐธรรมนูญ ป.ป.ช. กกต. คตง. ฯลฯ” แทน
๔. แก้ไขรูปภาพบนข้อความว่า “ไม่เคยทุจริต” ให้เปลี่ยนเป็นรูปถุงเงินแทน
๕. ให้เพิ่มความว่า “อย่างร้ายแรง” ต่อท้ายคำว่า “ฝ่าฝืนจริยธรรม”

ภาพที่ ๑๐

๑. ให้เพิ่มข้อความบนสัญลักษณ์ลูกศรที่ชี้ไปยัง ป.ป.ช. ว่า “ร้องเรียน” และให้เพิ่มข้อความบนสัญลักษณ์ลูกศรที่ชี้ไปยังตราสัญลักษณ์ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ว่า “ตรวจสอบ”
๒. ให้เพิ่มอักษรย่อได้รูปตราสัญลักษณ์ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ภาพที่ ๑๑

แก้ไขความว่า “รู้ล่วงหน้า ผู้มีสิทธิเป็นนายกฯ” เป็น “รู้ล่วงหน้า ใครมีสิทธิเป็นนายกฯ”

ภาพที่ ๑๒

๑. แก้ไขจากภาพตาซัง เป็นข้อความในความคิดของบุคลากรท้องถิ่นว่า “ซื่อสัตย์ สุจริต บริกราดิ”
๒. แก้ไขข้อความที่พิมพ์ผิด คำว่า “คุณธรรม” เป็น “คุณธรรม”
๓. ให้เพิ่มข้อความตรงกลางระหว่างภาพทั้งสองภาพว่า “ประชาชนได้รับรายงานและมีส่วนร่วม”

ภาพที่ ๑๓

๑. ด้านกระบวนการยุติธรรม ให้ตัดรูปภาพตำรวจออก
๒. แก้ไขข้อความด้านกระบวนการยุติธรรม โดยให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “ปรับปรุงการตรวจสอบคดีอาญาให้มีการถ่วงดุล บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี”
๓. แก้ไขข้อความด้านการเมือง โดยให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “มีกลไกให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันการเมืองของประชาชนและให้พรรคต้องรับผิดชอบในการประกาศนโยบายที่มีได้มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าและความเสี่ยง ตลอดจนกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี”
๔. ให้เพิ่มข้อความตอนท้ายด้านการศึกษาว่า “ต้องมีคณะกรรมการอิสระภายใน ๖๐ วัน เพื่อดำเนินการศึกษา เสนอแนะ และทำร่างกฎหมายภายใน ๒ ปี และตรากฎหมายจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือการศึกษาภายใน ๑ ปี”
๕. ให้เพิ่มความตอนท้ายด้านอื่นๆ และให้ตัดคำว่า “เป็นต้น” ออก โดยให้เพิ่มความว่า “ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดินอย่างเป็นระบบ”
๖. แก้ไขความในรูปพื้นเพอง “ประเทศชาติสงบ” เป็น “ประเทศชาติสงบเรียบร้อย”
๗. แก้ไขความในรูปพื้นเพอง “สังคมมีความสุข” เป็น “สังคมมีความสุข เป็นธรรม ไม่เหลื่อมล้ำ”
๘. แก้ไขความในรูปพื้นเพอง “มีคุณภาพชีวิตที่ดี” เป็น “ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี”
๙. ให้หมายเหตุข้อความใต้ภาพว่า “รายละเอียดการปฏิรูปกรณอ่านมาตรา ๒๕๗ – ๒๖๑”

ทั้งนี้ นายภัทรฯ คำพิทักษ์ กรรมการ เสนอให้จัดลำดับหัวข้อเอกสารนี้ เป็นดังนี้ ๑) คุ่มครองสิทธิเสรีภาพ ๒) รัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิเป็นจริง ๓) หน้าที่ของประชาชน ๔) ทุกคะแนนเสียงมีความหมาย ๕) ประชาชนทั่วไปเป็น ส.ว. ได้ ๖) ปราบโกงอย่างจริงจัง ๗) ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระเข้มแข็งและฉับไวขึ้น ๘) รู้ล่วงหน้า ใครมีสิทธิเป็นนายก ๙) ท้องถิ่นเป็นของประชาชน และ ๑๐) ปฏิรูปไทยสู่อนาคต

จากนั้น นายศุภชัย ยาวะประภาช กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการว่า สิ่งที่

คณะกรรมการอยู่ในระหว่างดำเนินการ ได้แก่ ๑) ๒๐ คำถาม ๒๐ เรื่องที่ต้องรู้ จำนวน ๑ หน้ากระดาษ ขนาด A๔ ๒) กว่าจะมาเป็นร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ หน้า กระดาษขนาด A๕ ๓) กระดาษโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการติดต่อดาราวิทยุรุ่นมาถ่ายแบบโปสเตอร์ และ ๔) คลิปเสียงการแสดงพื้นบ้านรำไทพอง ซึ่งเน้นสองเรื่อง คือ ปราบโง่งอย่างจริงจังและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ โดยขณะนี้ได้แต่งเนื้อร้องและทำนองซึ่งมีความยาวสามนาทีเสร็จเรียบร้อยแล้ว และจะประสานงานกับ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ประสานงานกับ กระทรวงมหาดไทยในการนำคลิปเสียงไปเผยแพร่ตามหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน

ประธานกรรมการเสนอให้จัดทำคลิปเสียงเกี่ยวกับเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละประเด็น ความยาวสามสิบวินาที จำนวนประมาณยี่สิบถึงสามสิบคลิป เพื่อนำไปเผยแพร่ทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ ของกรมประชาสัมพันธ์และสถานีวิทยุกองทัพบก

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรเปลี่ยนจากคลิปเสียงการแสดงพื้นบ้านรำไทพองเป็นคลิปภาพเคลื่อนไหว ซึ่งจะทำให้มีความ น่าสนใจมากขึ้น

- คลิปเสียงการแสดงพื้นบ้านรำไทพองหากจะนำไปออกอากาศทางสถานีวิทยุ นั้น ความยาวไม่ควร เกินหกสิบวินาที หากจะนำไปเผยแพร่ตามหอกระจายข่าวในหมู่บ้านความยาวอาจเป็นสามนาที ดังนั้น ควรทำคลิปเสียงการแสดงพื้นบ้านรำไทพองให้มีความยาวที่หลากหลาย

นายศุภชัย ยาวะประภาช กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการ รณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากเปลี่ยนจากคลิปเสียงการแสดงพื้นบ้านรำไทพองเป็นคลิปภาพเคลื่อนไหว อาจจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เช่น ค่าเครื่องแต่งกายและฉากประกอบ จึงขอเข้าไปหารือที่ประชุม คณะอนุกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

อนึ่ง นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ เสนอให้ปรับแก้ถ้อยคำในเอกสารคำอธิบายสาระสำคัญของ ร่างรัฐธรรมนูญ เล่ม ๑ (ฉบับวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙) ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติปรับแก้ถ้อยคำใน เอกสารดังกล่าว ดังนี้

หน้า ๒ บรรทัดที่ ๑๒

ให้ตัดคำว่า “ องค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตย องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ” ในบรรทัดที่ ๑๒ ออกทั้งบรรทัด

หน้า ๑๑ บรรทัดที่ ๗

ให้ตัดคำว่า “เขา” หลังคำว่า “เหมือนชาติอื่น ๆ”

ทั้งนี้ ประธานกรรมการขอให้ปรับภาพหน้าปกเอกสารนี้ใหม่ให้สวยงามและลงวันที่ตอนท้าย หน้าปกเป็นวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ รวมทั้งให้ใช้ขนาดตัวอักษรเป็น “TH Sarabun PSK ๑๖” และเพิ่มหน้าสารบัญ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๐ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาววรินทร์พร ปณิธานธรรม

วิทยากรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์